

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਜੇ. ਐਮ. ਟੈਂਡਨ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੀਰਾ ਅਤੇ ਕੰਪ ਕੋਈ ਵੀ--ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ
ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ- ਜਵਾਬਦੇਹ

1972 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 22 ।

6 ਸਤੰਬਰ 1978 ਈ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 43)— ਧਾਰਾਵਾਂ 2(31) (i) ਅਤੇ (ਯੂ), 4, 160, 161 ਅਤੇ 166— ਵਪਾਰਕ ਨਾਮ ਹੇਠ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ—ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਰਾਜੀ—ਵਿਧਵਾ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਵਪਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ—ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ—ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ—ਕੀ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 160, 161 ਅਤੇ 166— ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੈ?

ਨੋ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (31) (v) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ , ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਚੌੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਿ-ਵਾਰਸ ਵਿਰਾਸਤ, ਸ਼ੇਅਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੌੜਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ, ਇਕੱਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਵਾਰਸਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 2(31) (v) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ" ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(31) (i) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (31) (v) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ' ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 160 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 166 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਧਾਰਾ 7, 9 ਅਤੇ 10)

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 256 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਸੰਦਰਭ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.. 191, 198^ 192, 193 ਅਤੇ 194 ਦਾ 70-71। (ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1963-64 ਤੋਂ 1967-68 ਕ੍ਰਮਵਾਰ)।

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (31) (v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 160, 161 ਜਾਂ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ?”

ਜੀ.ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿੱਲੀ, ਏ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਦਵਿੰਦਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ।

ਡੀਐਨ ਅਵਸਥੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬੀਕੇ ਝਿੰਗਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਲਈ। ,

ਜੇ.ਐਮ.ਟੰਡਨ, ਜੇ.

(

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

1.) ਇਹ ਆਰਡਰ 1972 ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੰ. 22 ਤੋਂ 26 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਉਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਮੈਸਰਜ਼ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ:-

2. ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ?
3. ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 2 (31) (ਵੀ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 160, 161 ਜਾਂ 166 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ?

2) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਮ ਹੇਠ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸਦੇ ਵਪਾਰਕ ਨਾਮ M/s ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 25 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ, ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪੰਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮ੍ਰਿਤਕ. ਇਹਨਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। M/s ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਯੂਨਿਟ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਮੁਨਾਫਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1963-64 ਤੋਂ 1967-68 ਲਈ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਰਿਟਰਨ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਟਰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 25 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1963-64 ਤੋਂ 1966-67 ਤੱਕ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ, ਉਸੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਿਰਫ ਦਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਚਾਰ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਕ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਇਕਾਈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਮਦਨ ਸ਼੍ਰਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੱਕ ਜੈਵਿਕ ਏਕਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਇਨ-ਕਾਮਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਕੋਲ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 160, 161 ਜਾਂ 166 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ), ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 2(31) (v) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31)(v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਾਈ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 160, 161 ਆਦਿ। ਉਸਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੁਆਰਾ ਫਿਲਟਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31)(v) ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(31) (v) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 160, 161 ਆਦਿ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

3)) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇੱਕ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

4) . (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ ਜਾਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਜਾਂ ਉਹ ਦਰਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਐਕਟ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

"ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"2(31) 'ਵਿਅਕਤੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ- ,

(iii) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ,

(iv) **** * * * * *

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

(v) **** * * * * *

(vi) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ,

(vii) **** * * * * *

(viii) * * * * * " *

ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (v) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 160, 161 ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਰਸ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 160 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ, 161 ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

(4) ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31)(v) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਰਥਾਤ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਇਕੱਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਟਰੱਸਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 160, 161 ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ/5

(5) ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ XV ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 160, 161 ਅਤੇ 166, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ, ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਮੂਰਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਨਾਬਾਲਗ, ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਮੂਰਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XV ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਕਰਨਗੇ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(31) (v) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੋ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਧਾਰਾ 2(31)(v), ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਡੇਕਨ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਓਐਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਏ.ਪੀ., (1) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ,

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ * ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਆਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਪਰ ਇਹ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ

'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸੁਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ* ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੌੜਾ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਿ-ਵਾਰਸ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ) ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ' ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ।

(8) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਜਰਾਤ HI ਬਨਾਮ ਹਰੀਵਦਨ ਤ੍ਰਿਭੋਵਨਦਾਸ (2) ਵਿੱਚ, 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

(9) ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ' ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ

Meera and Company v. Commissioner of Income-tax, Punjab, J. & K.
and Chandigarh, Patiala (J. M. Tandon, J.)

ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਡੇਕਨ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਬਾਲਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀਵਦਨ ਤ੍ਰਿਭੋਵਨਦਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਰਾ ਅਤੇ ਐਲ.ਸੀ.ਓ. ਉਸੇ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਫ਼ਰਕ ਪਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ

ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਮੇਤ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਿੰਗ ਆਮਦਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ' ਸਬਦ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਹਿਤ-ਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਇੱਕਲੌਤੀ ਬਾਲਗ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਭ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31)(v)। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਇਕੱਲੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਆਮਦਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਲਈ, ਨਾਬਾਲਗ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਹਨ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਭ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(31)(i) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(31)(v) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(31)(v) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਇਕਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

1. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ।

ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭੀਮ ਸੈਨ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

2. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਮੀਰਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਧਾਰਾ 2(31)(v) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ A.ct ਦੀ ਧਾਰਾ 160, 161 ਅਤੇ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ- ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਟ।

ਬਨਾਮ

ਭੀਮ ਸੈਨ— ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ

ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 344 .

14 ਸਤੰਬਰ 1978 ਈ.

ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ (1973 ਦਾ ਯੂ — ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਅਤੇ 12— ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਸੋਧ ਐਕਟ (1978 ਦਾ XVI)— ਧਾਰਾ 2— ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ- ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ—ਕੀ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ—ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ—ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ—ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ—ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ—ਕੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਕੰਟਰੋਲ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ, 1973 ਤੋਂ ਉਪ- ਧਾਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ 5)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸੀਯੂਟਿਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁੜ-ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ